

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

Curitiba — 28 lutego — (fevereiro) — 1968 — Nr 2953 — (8/63)

STAN AMAZONAS

Minister Spraw Wewnętrznych Afonso de Albuquerque Lima powrócił niedawno ze swej podróży po północnych Stanach kraju i pełen świeżych jeszcze wrażeń — u dzielił prasie informacji na temat zaludnienia olbrzymiego Stanu Amazonas.

Projekt rządowy o rozwoju tego Stanu bierze pod uwagę zachodnią i wschodnią część Amazonas jako dwa odrębne rejon. Część zachodnia jest mało zaludniona, a jej mieszkańcy zaszyli głęboko w puszczy — nie mają prawie kontaktu ze światem zewnętrznym. Wschodni rejon natomiast posiada znaczną liczbę mieszkańców oraz niezłą komunikację rzeczną i lotniczą. Rządowa organizacja SUDAM i Bank Amazonas, nie mówiąc o licznych przedsiębiorstwach z Rio i São Paulo inwestują grube sumy, by we wschodniej części Stanu Amazonas rozwinąć przemysł, rolnictwo i hodowlę bydła.

Zachodnią część Stanu, mało znaną i eksplorowaną, praktycznie niedostępną z braku komunikacji (istnieje tylko lotnica i to w wypadkach doraznych) wzięło pod swą opiekę Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Pierwszym, bardzo udanym pojęciem tego ministerstwa było ustanowienie wolnej strefy celnej w stolicy Stanu — Manaus, co spowodowało obniżkę kosztów utrzymania o 30 proc., na skutek obfitego zaopatrzenia w artykuły spożywcze.

Powazną rolę w rozwoju powyższego Stanu ma odegrać wojsko, nie w znaczeniu zajęcia ważniejszych rejonów w celach militarnych, lecz w roli pioniera: trzebienia puszczy, tworzenia przyszlę osad ludzkich, budowy dróg na ważnych odcinkach tego największego Stanu Brazylii. Inaczej mówiąc, inżynierskie bataliony wojskowe otwierałyby drogi dla komunikacji kolejowej, budowały małe porty rzeczne — dostępne dla wielkich motorówek a nawet statków, przygotowywałyby lotniska dla komunikacji lotniczej, opracowywałyby szczegółowe mapy itp.

Plany o rozwoju ekonomicznym i społecznym Stanu Amazonas przewidują także ustanowienie ważnych i dogodnych osiedli pod przyszłą kolonizację. Osiedla te zostałyby najpierw zaopatrzone w szkołę, światło, urządzenia sanitarne, szpital, urzędy publiczne, pomoc techniczną i finansową itd. Przygotowywany w ten sposób osiedla pionierskie — dopiero wtedy rozpoczęłyby się prawdziwa kolonizacja z elementu dorobczanego, znajdującego się na urawie roli, handlu, hodowli bydła i drobnym przemysle.

Rząd zdaje sobie dobrze sprawę, że jedynie planowana osiedlenie kolonizacja przyniesie trwałe i pożądane rezultaty. Dziś nie można zmusić ludzi do osiedlenia w tych, bez przygotowania terenów, bez dróg, bez środków do utrzymania, bez koniecznej aklimatyzacji, jak to robiono kilkadziesiąt lat wstecz. Równaliby się to skapaniu ich na powolną i nieubytą śmierć.

Minister Albuquerque Lima wyjaśnił jeszcze, że nie mają racji ci, którzy współpracę wojska w Amazonas uważają za okupację tego Stanu.

Współpraca wojska powinna być uznana jako nieocenione dobrodziejstwo i wielki czyn pionierski.

Migawki ze Świata

● **Przyszły król Hiszpanii.** — Zgodnie z Konstytucją — Hiszpania jest monarchią, lecz przyszły król Don Juan wstąpi na tron dopiero po śmierci gen. Franco.

● **Turyści do Kuby.** — 5 tysięcy Francuzów odwiedziła wiosnę Kubę w swej podróży turystycznej, placąc agencji paryskiej 1,8 miliona nowych kruczerów za 23-dniowy pobyt.

● **Whisky z Anglii do USA.** — Angielscy eksporterzy wysłali w ub. roku do USA whisky wartości 64 mln. funtów, czyli więcej aniżeli zyski uzyskane z eksportu angielskich samochodów.

● **Intelektualiści w więzieniu ZSRR.** — 15 profesorów i pisarzy znajduje się obecnie w więzieniu Związku Sowieckiego za swe wystąpienia w obronie wolności słowa w literaturze i sztuce.

● **Pisarz polski aresztowany.** — Władze PRL skazały znanego pisarza Janusza Szpotkańskiego na trzy lata więzienia za napisanie tekstu do satyrycznej operetki, krytykującej polskich liderów komunistycznych.

● **Mobilizacja w Wietnamie.** — Rząd Południowego Wietnamu nakazał rekrutację 65 tys. poborowych, by zwalczać skuteczniej infiltrację Wietkongu. W 1967 r. z wojska wietnamskiego zdezertowało 80 tys. żołnierzy.

● **"Czerwona gwardia" w wojsku.** — Pół miliona najbardziej fanatycznych elementów z "Czerwonej gwardii" wcielono do armii, by położyć kres różnym nadużyciom z ich strony.

● **Półn. Korea grozi.** — Dyplomatyczny reprezentant Korei Półn. w Moskwie zapowiedział, że marynarze amerykańskiego statku "Pueblo" będą ukarani i że Korea nie boi się represji ze strony USA.

● **Pułk. Deno w Kuby?** — Dawny szef rewolucji Rep. Dominikańskiej — pułk. Caamano Deno opuścił swą placówkę dyplomatyczną w Europie, znikając bez śladu. Istnieje podejrzenie, że znajduje się on w Kuby, przygotowując nową rewolucję.

● **Reklamacje w Pradze.** — Intelektualiści czechosłowaccy oraz studenci uniwersyteckie nadesłali liczne reklamacje na ręce nowego sekretarza partii — Aleksandra Dubceka, żądając reformy konstytucyjnej z 1960 r. oraz autonomii dla uniwersytetów.

● **Syn Stalina został zastrzelony.** — Amerykański dziennik "Washington Star" twierdzi na podstawie dokumentów, że najstarszy syn Stalina — Jakub — zabrany do niewoli pod Smoleńskiem i znajdujący się w obozie jenieckim w Niemczech — zastrzelony został przez strażnika, spowodowany do tego czynu przez samego Jakuba Stalina.

● **Wpólna obserwacja.** — 30 amerykańskich okrętów wojennych oraz 15 jednostek floty sowieckiej znajduje się na wodach w pobliżu Południowej i Północnej Korei, obserwując nawzajem swe ruchy.

● **ZSRR "nie ruszył palcem".** — Pomimo kilku prób Stanów Zjednoczonych, by Związek Sowiecki stał się rozjemcą w konflikcie USA z Koreą Północną, rząd ZSRR pozostał głuchy na te apele.

● **Partyzanci aresztowani w Chile.** — Grupa partyzantów komunistycznych przed pocięciem wojska boliwijskiego, schroniła się na terytorium Chile, gdzie została aresztowana.

● **Jacqueline zaprzecza o ślubie.** — Małżonka b. prezydenta Kennedy zaprzeczyła wiadomościom rozsyłanym w prasie, jakoby miała wstąpić w związek małżeński z b. ambasadorem W. Brytanii — lordem Harlech.

● **Czystka w Jugosławii.** — Ponad 1.000 intelektualistów wykluczonych zostało z Jugosłowiańskiej Ligi Komunistycznej, ponieważ nie chcieli iść po ideologicznej linii partyjnej.

● **Komunistyczny zjazd w Budapeszcie.** — 65 - 70 partii komunistycznych wysłało swych delegatów do Budapesztu, na obrady mające przygotować światowy zjazd komunistyczny w Moskwie.

Lacerda w MDB?

Deputowany paulistański Ademar de Barros Filho jest przekonany, że Carlos Lacerda, by zrealizować swój zamiar: być kandydatem na gubernatora Guanabary w 1970 r. — musi przekształcić Szeroki Front wpartię polityczną (co nie jest łatwe) lub wstąpić do partii MODEBRA. To ostatnie jest tym bardziej możliwe, że MDB nie posiada dotąd mocnego kandydata.

"Sublegenda" w wyborach

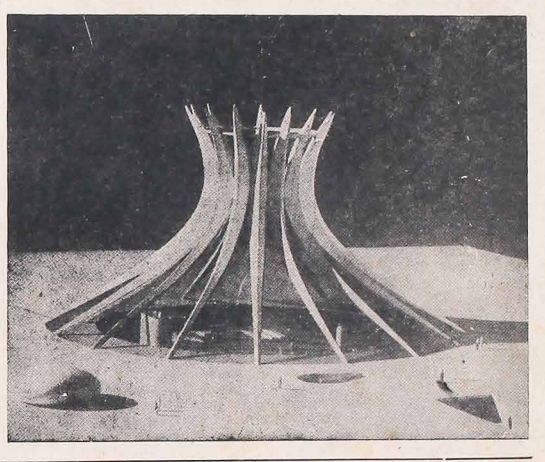
Specjalna komisja, wyłoniona z partii ARENY w osobach senatorów Ney Braga, Filinto Muller i Ruy Palmeira e Mem de Sá, opracowała już rządowy projekt tzw. "sublegendy" w bliskich wyborach na prefektów municypalnych. Projekt ten ma na celu zapewnić zwycięstwo kandydatów rządowych w rejonach, w których ARENA jest obecnie w mniejszości. Opozycja uważa ten projekt za akt anty-demokratyczny.

Karnawał w Rio

Tegoroczny przebieg karnawału w Rio de Janeiro nie stracił ze swej wspaniałości i świetności, co zresztą stało się już tradycją, ściągając licznych turystów z kraju i z całego świata. Riolski departament turystyki oblicza liczbę gości pochodzących z innych Stanów i z zagranicy do 50 tysięcy. Największą atrakcją karnawału jest defilada wozów alegorycznych i zespołów tanecznych w barwnych i luksusowych strojach.

PRZYJAZNY GEST PAPIEŻA

Ojciec św. w dniu 21 kwietnia, za pomocą połączenia telefonicznego, oświatli 4.200 kilowy krzyż umieszczony na wieżach katedry w Brasilia. W akcie tym wezmą udział: p. Prezydent z rządem, gubernatorzy różnych Stanów oraz przedstawiciele Episkopatu. Wydarzenie to będzie zapoczątkowaniem prac mających na celu ukończenie budowy katedry do roku 1970 roku. Koszt wyniosą trzy miliardy dawnych kruczerów.

Ewtuczenko w Rio

Znany sowiecki poeta Ewtuczenko, objęzający obecnie różne państwa Ameryki Łacińskiej, otrzymał pozwolenie od władz brazylijskich, by zobaczyć karnawał w Rio oraz zwiedzić główne miasta kraju. Ewtuczenko zbiera materiał do przyszłej książki o Ameryce Łacińskiej.

Ważny odcinek drogi

Minister Mario Andreazza inauguruje odcinek 70-kilometrowy odcinek szosy asfaltowej: Rio Cas-Realiza (Minas Gerais), łączący dwie wielkie autostrady BR-262 biegnące poprzez Victoria, Belo Horizonte — Corumbá i liczącej 2 323 km długości z drugą autostradą BR-116 łączyjącą komunikację między Porto Alegre — São Paulo — Rio de Janeiro — Salvador — Fortaleza, o długości 4 477 km. Ta pierwsza autostrada nie jest jeszcze wykończona.

X zjazd CIBPU

X Konferencja Międzynarodowej Komisji Dorzeza Parany (CIBPU) odbyła się w Urubupungá w ub. tygodniu w obecności 7 gubernatorów Środkowych i południowych Stanów Brazylii oraz prezydenta państwa. Na konferencji postanowiono przekształcić ten organizm w instytucję międzynarodową (w najbliższej przyszłości). W toku obrak okazało się, że Stany należące do powyższej organizacji przedstawiają 20 proc. powierzchni kwadr. kraju, 55 proc. liczby mieszkańców Brazylii oraz 70 proc. całej produkcji przemysłowej. Postanowiono również pracować nad realizacją wielkiego planu — połączenia dorzeza Amazonki z dorzezem Parany i Urugwaju, jako ważnego szlaku wodnego na przestrzeni 6 tys. km i łączącego kilkanaście państw Południowej Ameryki.

Gen. Giap, minister Obrony Półn. Wietnamu, używając taktyki Mao - Tse - Tung na wojnie partyzanckiej, stał się dla Amerykanów "twórczym orzechem do zgrzytania".

Wojna nieprzewidziana

Znany astronom angielski "Sir" Bernard Lovell wyraża przekonanie, że istnieje wielkie niebezpieczeństwo wybuchu wojny przez nikogo nieprzewidzianej. Może ją wywołać w każdej chwili upek fragmentów ze sztucznych satelitów znajdujących się w kosmosie. Jest ich obecnie 1 291, a w ciągu najbliższych 10 lat liczba ta zwiększy się do 2 500. Ich dezintegracja w kosmosie i upek na ziemię łatwo mogą być uważane za nieprzyjacielskie pociski. Przypomnieć tu trzeba incydent w 1962 roku z sowieckim satelitą który spadł na Alasce, wywołując wielki wybuch i alarmując dowództwo USA. W pierwszej chwili miało się wnieść, że nastąpił atak sowieckich pocisków rakietowych. Jedynie dzięki komputerom uniknięto pomyłki, która mogła zmienić się w wojnę między USA i ZSRR.

Oświadczenie prof. Barnarda

Słynny chirurg prof. Barnard, w przejeździe przez Rio de Janeiro, oświadczył prasie, że przeszczerpienia serca można dokonać, gdy nie ma wielkiej różnicy wieku między osobnikiem zmarłym a operowanym. Wielkość serca również należy brać pod uwagę. Jeśli chodzi o sztuczne serca z plastyku, sprawa ta poograniczyła się kilka lat, aż udoskonalili się jego budowę. Prof. Barnard przy tej okazji otrzymał partyturę brazylijskiego tańca samby, napisaną przez kompozytora riolskiego Claudio de Souza, pt. "Przeszczerpienie". Samba ta zostanie nagrana na długograja płytę, a zysk ze sprzedaży przeznaczony będzie na szpital Barnarda w Południowej Afryce.

Opozycja a dialog

Lider partii opozycyjnej — MODEBRA — senator Oscar Passos, omawiając plan "pacyfikacji" kraju, zaproponował rządowi przez gubernatora Bahii — Luiz Viana Filho, podkreślił, że jego partia skłonna jest do dialogu z rządem. Podstawą tego dialogu musi być uznanie fundamentów istniejącego państwa i praw wolności człowieka, zwłaszcza zlagodzenie prawa o bezpieczeństwo państwa i o wolności prasy.

Bezpardonowa walka w Wietnamie

Krwawa walka jakiej się rozgrywa w Wietnamie w obronie stolicy Saigona oraz wyparcia Wietkongu i obronie twierdzy w Hue spowodowały ciężkie straty z obu stron walczących. Zginęło w ub. tygodniu 543 żołnierzy amerykańskich, a od czasu ofensywy Wietkongu i odzyskania Półn. Wietnamu — 1 522 Amerykanów. W tym samym okresie czasu straty nieprzyjaciela wyniosły grubo ponad 18 tysięcy zabitych.

Art. 48 zlagodzony

Najwyższy Trybunał Sprawiedliwości zmodyfikował art. 48 Narodowej Rady Bezpieczeństwa w tym sensie, że jedynie funkcjonariusze rządowi stracą posadę i pensję w wypadku odpowiedzialności przed sądem za działania przeciwpasadowe. Osoby w innych zawodach i ich rodziny mają zagwarantowane utrzymanie.

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

Regulacja na odległość

Najdokładniejszy zegarek świata skonstruowano w Szwajcarii. "Zdalnie kierowany" przez sygnały godzinowe radia, chwytny przez małe odbiorniczki, zegarek ten codziennie "sam" reguluje wszelkie odchylenia od punktualności. Pomaga mu w tym małe mikroelektromechaniczne, nastawiające wskazówki po czwartym "top" w nadawanym w radio sygnale czasu.

Najcenniejsza moneta świata

Najcenniejsza moneta świata nazwana "The Brasher Dubloon", która była kładem w posiadaniu prezydenta Washingtona i zaginęła od czasu milionowej kradzieży w roku 1965, została odszukana przez pewnego prywatnego detektywa i wróciła na swoje dawne miejsce w jednej z nowojorskich firm ubezpieczeniowych.

Złota moneta o nominalnej wartości 16 dol. wybita została w Nowym Jorku w roku 1787 przez jubilera o nazwisku Ephraim Brasher, oszacowana została na 150.000 dolarów.

Moneta została skradzioną 29 maja 1965 z biblioteki uniwersyteckiej w Yale razem z

4.000 innymi monetami brytyjskimi oraz amerykańskimi o ogólnej wartości 981.000 dolarów.

Proteza skórna z nylonu

Dr Donald Dressler z uniwersytetu w Bostonie zastosował — na razie na zwierzętach — protezę skórna sporządzoną z 3 warstw nylonu. Zastępuje ona skórę w wypadkach ciężkiego oparzenia. Wewnętrzna warstwa zrobiona jest z nylonowego wełnu o bardzo cienkich włóknach, przylega ona ściśle do tkanek, nie dopuszczając do rozmarzania się surowicy i wyznaczenia bakterii. Warstwa środkowa z chlorku poliwinylu przepuszczalna jest tylko dla gazów, warstwa zewnętrzna z nylonu uszczelnia całość. Zwierzęta, którym zastosowano tę "protezę" po 9 dniach były zdrowe, warstwy nylonu stały się integralną częścią tkanki.

Casa Pavão
Hipotita Dopiersalskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, buclów, koszu. Artykuły ogólnie dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

Okruchy...

● Produkcja energii na świecie wzrosła w ciągu ostatniego dziesięciolecia o 46 proc. Największą ilość energii uzyskujemy w dalszym ciągu z węgla kamiennego (44 proc.), na drugim zaś miejscu znajduje się ropa naftowa (37 proc.). Wszystkie inne źródła dają zaledwie 19 proc. ogólnej ilości energii.

● Największy hotel Europy budowany jest obecnie w Moskwie. Będzie on liczył 20 pięter, a pomieści w sobie 5-800 miejsc sypialnych, 4.000 miejsc przy stołkach, 5 restauracji i kawiarni oraz 280 miejsc w parkingu samochodowym.

● 150 bilionów razy jaśniejszy od Słońca okazał się laser wyprodukowany ostatnio w Kalifornii. Jest to właśnie nie jeden laser, tylko ich zespół, w którym jeden laser wzmacnia impuls drugiego.

● Najlepiejszym materiałem konstrukcyjnym świata jest w tej chwili wolframowy sztućce z włókna boru. Bor jest najtwardszy po diamentach, w tym nowym materiale jest sztywniejszy od glinu, a równocześnie lżejszy od niego o 15 procent.

● Najdłuższy w świecie parkan drewniany postawiono w Australii, w stanie Queensland. Ma on 5,5 km długości i 2 m wysokości. Budowa trwała 10 lat. Chroni stada bydła przed dzikimi psami dingo.

● Konstruktorzy brytyjscy — specjalizujący się od dawna w tej dziedzinie — opracowali nowy typ statku — "poduszkiowca". Będzie on mógł zabierać na pokład 38 pasażerów i poruszać się z prędkością ponad 110 km na godzinę, co umożliwi mu 900-konny napęd turbiny gazowej.

● Według obliczeń towarzystw ubezpieczeniowych, jazda samochodem jest pięciokrotnie niebezpieczniejsza od podróży samolotem. Jeden wypadek samolotowy przypada na 172 miliony przebytych kilometrów.

AVENTAIS E GUARDA - PÓS
Aventais profissionais, para médicos, odontistas, professores, escultores, Formadores para indústrias, erasmus, escritores e loias. Precos especiais para atacado. Atenuemos pelo Reembolso Postal para qualquer localidade do Brasil.

Camisaria Pinheiro
Rua Barão do Rio Branco, N.º 5
FONE: 4-7868 — MATRIZ
FILIAL
Rua Marechal Deodoro, N.º 471 — CURITIBA — PARANÁ

KĄCIK LEKARSKI:

Nadmierne pocenie się

Wpiew trochę ogólnych wiadomości na ten temat... Przeciętnie człowiek oddaje w ciągu doby poprzez skórę około pół kwarty wody. Przy wysokiej temperaturze, zwłaszcza gdy musimy w upalny dzień pracować fizycznie, ilość ta weraata dwukrotnie, a nawet więcej. Pot to jednak nie tylko woda. Wydalana z nim wiele szkodliwych produktów przemiany materii. Poprzez potowe gruczoły wydzielana jest sól rozpuszczona we krwi innych płynach ustrojowych i nie dziwnego, że po bardzo obfitym poceniu się, a następnie osuszeniu skóry mogą wystąpić na jej powierzchni mikroskopijne kryształki soli. Nie bez przyczyny też margaryne pływaczy przez gorące morza gaszą pragnienie sokami owocowymi, do których dodają sól. Jej niedobór należy bowiem uzupełniać.

Czy na całej powierzchni skóry pocimy się jednakowo? Gruczoły potowe rozmieszczone są nierównomiernie. Najwięcej ich znaleźć można na wewnętrznej powierzchni dłoni oraz na podkolanach. Najmniej — na plecach. Rzecz jasna, ilość gruczołów nie decyduje jeszcze o wszystkim; mogą one pracować bardziej lub mniej intensywnie.

Nadmierne pocenie towarzyszy niektórym chorobom zakaźnym lub też wywołane jest zaburzeniami w przemianie materii, względnie nieprawidłową czynnością gruczołów dokrewnych, jak np. tarczycy. Znany jest również fakt obfitego pocenia się gruźlików.

Bardziej powszechne jest występowanie nadmierne pocenia o charakterze miejscowym — na dloniach, stopach i pod pachami. Lekarze traktują to jako zaburzenia chorobowe, które może mieć różnorodne przyczyny — dietetyczne, hormonalne, zakłócenia równowagi wegetatywnego układu nerwowego itp. Ten rodzaj potliwości wymaga skrupulatnych i długotrwałych badań nad uścisłowaniem czynników decydujących o schorzeniu.

Strach, radość, zekłnienie się z nieoczekiwaną sytuacją, zwłaszcza u ludzi nieśmiałych lub pobudliwych, bywa przyczyną nadmiernej potliwości dłoni, stóp i twarzy. Wiemy dobrze, że np. na egzaminie nagłe wilgotnieją dłonie, nawet bez widocznych zewnętrznych objawów zdenerwowania. Jest to pocenie typu emocjonalnego.

Dowodzono, że działanie środków farmaceutycznych jest w tych wypadkach dość ograniczone i daje niepewne wyniki. Podawanie leków uspokajających, niewypróbowane środki w postaci naparu w szalwi, nalewek ze skrzypu i kruwianki, których korzystne działanie potwierdziła również medycyna oficjalna.

Medycyna ciągle jeszcze szuka jednak nowych środków pomocnych w leczeniu tego typu schorzeń. Ciągłe prowadzi badania nad zjawiskiem potliwości zarówno nadmiernej, jak i zbyt słabej.

GŁOS CZYTELNIKÓW: ZYGMUNT WIELICZKA

Polska Ludowa, Kraj i ludzie

III (Dokończenie)

Problem żywienia ludności miejskiej władze rozwiązały drogą nałożenia kontyngentów na wszystkie gospodarstwa wiejskie. Wysokosc kontyngentów stoi w prostym stosunku do powierzchni i bonitacji gleby danego gospodarstwa. Nadwyżki osiągnięte ponad stawki kontyngentowe pozostają do wolnej dyspozycji chłopów. Mają oni do wyboru sprzedaż w państwowych ośrodkach skupu, po cenach o cca 50% wyższych od tabeli kontyngentów, lub też na rynkach miejskich, gdzie ze strony władz nie ma żadnych ograniczeń. Osiągane ceny zależą wyłącznie od jakości towaru.

Zamożność dzisiejszej wsi polskiej jest najlepszym dowodem, że system powyższy zdał w pełni egzamin, gdyż niskie ceny kontyngentów umożliwiają wyżywienie miast po przystępnych cenach. O podniesieniu standardu żywienia ogółu ludności świadczą następujące cyfry porównawcze rocznego spożycia na głowę mieszkańca:

Artykuł	Rok 1933 - 1937	Rok 1966
Przetwory zboża	137,0 kg	156,0 kg
Mięso i tuszce	19,6 kg	60,0 kg
Mleko i przetwory	262,0 ut	353,0 ut
Jaja	114 szt.	155 szt.
Cukier	9,6 kg	32,0 kg
Tkany bawełniane	9,5 m	19,5 m
Tkany wełniane	1,0 m	2,2 m
Mydło	1,4 kg	3,4 kg
Papier	5,7 kg	18,7 kg

Ujemną stroną tego na ogół dodatniego stanu rzeczy jest problem zaopatrzenia ludności w mięso i wyroby mięsne. Cięży nad nim jak zmora okoliczność, że nowoczesny Polak gardzi kartoflami a chciałby jeść trzy razy tyle mięsa, co przed wojną. Nie byłoby w tym ostatecznie nic złego, gdyby na przeszłości nie stało zmniejszenie powierzchni o 77 tysięcy km kw. W skutkach zabrakło powierzchni żywej dla bydła rogatego, którego pogłowie podniosło się obecnie z przedwojennego stanu 9,9 miliona na zaledwie 10,4 miliona. Najlepszym zaś dowodem, że ten zastój jest wynikiem braku kłaj i pastwisk, jest równoczesny ponad dwukrotny wzrost pogłowa nierogacizny z przedwojennych 6,7 do obecnych 14,2 miliona. Roczny ubój bydła rogatego przynosił przed wojną 495 tysięcy ton żywej wagi. Cyfra ta wzrosła obecnie do 850 tysięcy, co stoi w jawnej dysproporcji do wzrostu pogłowa, zagrażającej katastrofą w dziedzinie hodowli bydła. Dla nierogacizny cyfry uboju są bardziej wyrównane: przed wojną 685 tysięcy, dziś 1.720 tysięcy ton żywej wagi. Niedobór w gospodarstwie mięsnym spowodował, że w bieżącym roku władze planują obniżenie eksportu mięsa o blisko 10%. Równocześnie rząd podjął ostatnio próbę obniżenia spożycia mięsa w kraju drogą podniesienia ceny o 30%. Wydaje się jednak, że oba zarządzenia okazały się na dłuższą metę niewystarczające, głównie wskutek rokrocznego zmniejszenia się użytków rolnych na rzecz budownictwa wiejskiego i miejskiego. Przeciwdziałując gospodarz krajowi bronić dziś powinien każdego metra kwadratowego gruntów ornych, a nowoczesny urbanista budować wzniesi w miastach. Problem spożycia mięsa w kraju rozwiąże się dopiero w chwili wydatnego zmniejszenia importu maszyn, niezbędnych do pełnej industrializacji kraju. Odpadnie natenczas konieczność nadmierne duzego eksportu żywności, ustana żalę, że w handlu nie ma szynki.

Dalszym problemem rolnictwa polskiego jest wspomniany już poprzednio a powszechne dziś w świecie skutkiem ludności z roli do przetrwania. Objaw ten jest nie tylko skutkiem szukania łatwiejszych warunków życiowych, lecz również modernizacji gospodarstw rolnych i poszukiwania rąk do pracy przez dynamicznie rozwijający się przemysł. Na roli pracuje obecnie tylko młodzież, która lubi zawód rolnika. A na ojcówiwnie pozostali w wielu wypadkach sami rodzice, którzy starzeją się, nie mają już sił do ciężkiej pracy na roli. W tych wypadkach gospodarstwa upadają i przechodzą drogą sprzedaży w obce ręce, o ile wśród najbliższej rodziny nie ma zawodowego rolnika. O restrykcjach wobec zaniebujących gospodarstw właścicieli rozmawiałem przed kilku laty z literatem Antonim Olchą, w czasie jego pobytu w São Paulo.

"Sprawa ta nie była jeszcze wtedy rozstrzygnięta. Nie jest ona też łatwa, gdy ustawodawca nie zamierza rujnować cenniejszego rolnika i jego rodziny. Rozwiązanie przyniosła dopiero ustawa z r. 1962, mocą której zaniebani (przeważnie przez nalogowych pijków) gospodarstwa przechodzą drogą przymusowej licytacji w ręce zawodowych rolników o nieposzlakowanej opinii. Na szczęście wypadków takich jest niewiele. Nie wolno nam też zamykać oczu na fakt, że problem dziedziczenia i dobrowolnej zmiany właściciela gospodarstwa wiejskiego zaciąży niebawem nie tylko na poszczególne rodziny chłopieckie, lecz również na przyszłość rolnictwa polskiego. Kupno utrudniają bowiem do pewnego stopnia wysokie ceny gruntów, wahające się od 45.000 zł za hektar w Krakowskim, do 22.000 zł w Poznańskim a 14.000 za hektar piaszków w Białostockim. Dla przeciętnego obywatela polskiego są to cyfry astronomiczne.

Zygmunt Wieliczka

Książka Świetlany nie stała się Bestsellerem

Amerykański tygodnik — "Newsweek" donosi, że książka córki Stalina nie stała się bestsellerem, jak spodziewali się wydawcy. Dyplomaci i sowicy w krajach Zachodu przejawiają wprawdzie niezwykłe zainteresowanie książką, ale kioski i księgarnie

nie odsyłają liczne egzemplarze z powrotem do wydawnictwa. Szerokie rzesze czytelników spragnione sensacji nie znalazły widocznie w tych wspomnieniach żadnych fascynujących rewelacji o J. Stalinie.

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świętymi owcami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyn do szycia, maszyn dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy tj. krowy, świnię, węgla, koks, meble i wiele innych rzeczy...

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKANSKICH GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informację i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN, SAO PAULO

Caixa Postal Nr 5127, Tel.: 52-87-29

UWAGA!!!

PEKAO

MA OBECNIE W SPRZEDAŻY

SAMOCHÓD "RENAULT R-16" GRAND LUXE

Produkcji francuskiej w cenie \$ 2.500.00

Po informację prosimy zwracać się do

PEKAO Trading Corporation, 25 BROAD STREET, NEW YORK, N. Y. 10004

lub MIEJSCOWYCH PRZEDSTAWICIELI

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nalóg pijaństwa ponizła człowieka i niszczy jego zdrowie, doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sytuacji, m. in. do wysięknięcia i do grzechu.

"Instituto Quimico Campinas S. A." wypuścił na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w proszku, przeznaczone na leczenie nalogu pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasieg społeczny, sprowadza bowiem człowieka na nowo na tona rodziny, religii i społeczności ludzkiej. "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zażycia nalogowym pijkom, ponieważ nie posiada ani smaku ani zapachu.

"NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

"NECROETIL" jest produkowany przez "Instituto Quimico Campinas S. A." i znajduje się na składzie przy Praça Porto Alegre, 405. Fone: 4-9578, Caixa Postal, 695. — CURITIBA — PARANÁ.

Rádio Cambijú Ltda.

ZY 5-27 KcA - 1950 — A VOZ CATOLICA DO PARANÁ
Rua Mista, Clube dos Sócios, Térreo em Família, Hora da Missão Pontícia (dos domingos das 15 às 16 horas), Homagens, Anúncios, Avião e Rádio para Amigos. FONE: 109 PARANÁ

Polonia Zagraniczna

WIELKA Brytania:

Zmiany wśród Polonii

Według ostatnich danych Home Office na terenie Wielkiej Brytanii mieszka obecnie około 110 tys. Polaków. Za cechę kwalifikacyjną w spisie ludności przyjęto miejsce urodzenia. W ciągu ostatnich 10 lat ilość urodzonych w Polsce i zamieszkających na terenie Wielkiej Brytanii zmniejszyła się o około 40 tys. osób, czyli prawie o 20 proc. Odegrał tu rolę ubytek naturalny i dalsza emigracja, przede wszystkim do Stanów Zjednoczonych. Jeśli chodzi o rozmieszczenie Polonii na Wyspie, to w Londynie mieszka około 1/3 ogólnej jej ilości.

Polonia brytyjska jako całość ulega szybkiemu procesowi starzenia się, czego dowodzi zestawienie następujących danych procentowych: w 1951 r. liczba osób w wieku od 20 do 39 lat wynosiła 60,4 proc., osób między 40 a 59 rokiem życia było 26,8 procent, osób po 60-tce — 6,2 procent. Analogiczny zestaw dokonany w 1961 r. wykazał, że liczba osób wśród Polonii między 20 a 39 rokiem życia zmniejszyła się do 27 proc., osoby w wieku od 40 - 59 lat stanowiły już 44,2 procent, natomiast liczba osób po 60-tce wzrosła do 15,6 procent.

Pamiętać jednak należy, że statystyki brytyjskie nie uwzględniają jako Polaków młodzieży urodzonej na terenie Wielkiej Brytanii. Zdefiniowane pojęcia "młodzież polska w Wielkiej Brytanii" jest bardzo trudne, gdyż wiele dzieci pochodzi z małżeństw mieszanych.

CHINY:

Pomnik Polaka w Pekinie

W tym roku mija 90 lat od śmierci najwybitniejszego — obok Adama Mickiewicza i Ignacego Domeyki — wychowanka uniwersytetu wileńskiego i filomaty Józefa Kowalewskiego (1801 - 1878), znakomitego orientalisty i pierwszego badacza mongolszczyzny. Zesłany za udział w ruchu filomackim do Irkucka na Syberii, zdobył dzięki wytrwałej pracy tak wszechstronną i gruntowną znajomość zagadnień azjatyckich, jakiej nie posiadał nikt z jego współczesnych. Najmłodszym dowodem uznania, jakim się cieszył, jest fakt, że jeszcze za życia wzniesiono mu pomnik w Pekinie. Kowalewski opowiadał wszystkie główne języki wschodnie: chiński, perski, sanskryt, mongolski, tatarski, mandżurski, tybetański,

turecki i arabski oraz szereg dialektów. Podróżował po Chinach i Mongolii, badał życie Buriatów i Tunguzów, kultury religijne pierwotnych ludów syberyjskich, zgromadził olbrzymie materiały etnograficzne, lingwistyczne i geograficzne, opracował pierwszy słownik mongolsko-rosyjsko-francuski. Jako pierwszy Europejczyk zbadał starożytny ośrodek szamanizmu na wyspie Olchon. Potrafił pozyskać za tak wielkim stopniem szacunku i uznania lamów buriackich i mongolskich, że nadano mu tytuł Chubilgana — chodzącego Buddy'.

Przez szereg lat był profesorem a następnie rektorem uniwersytetu w Kazaniu; w 1862 r. został profesorem w warszawskiej Szkole Głównej.

USA:

Polacy w dziejach Alaski

Z okazji 100-lecia przynależności Alaski do Stanów Zjednoczonych w prasie amerykańskiej ukazały się liczne artykuły, w których znalazły się ogólnikowe stwierdzenia, że również Polacy wnieśli swój wkład do badań tego olbrzymiego kraju. Warto więc wspomnieć o tej mało znanej sprawie i przypomnieć niektóre polskie nazwiska i osiągnięcia.

Pierwsi Polacy pojawili się na Alasce już w XVIII wieku. W wyprawach Beringa i Czirikowa w latach 1740-41, które doprowadziły do odkrycia Alaski, brał udział — jak podaje historię amerykańską J. Bancroft — Polacy: kadet Andrzej Wielkopolski i cieśle okrętowi Andrzej Koźmin oraz Wilhelm Bucowski. Zanim jeszcze powstały na Alasce pierwsze rosyjskie osady, August Beniowski w 1771 r., uciekając z Syberii na zdobytym okręcie, opłynął wybrzeża Alaski, a wśród jego towarzyszy znajdował się konfederat barski Kazimierz Bielski, który na zesłaniu stykał się z pierwszym badaczem Alaski Ignacym Koszarzewskim. W 1807 r. w rosyjskiej osadzie na Alasce, Nowo Archangielsku, żyli zesłańcy polscy Leszczyński i Berezowski. Urodzony już na Alasce z ojca Polaka i miejscowej matki Andrzej Klimowski, zmarły w 1831 r., był kapitanem okrętu handlowego. Na okręcie "Suworow", który w 1814 r. przybył do Nowo Archangielska z Kronstadt, byli porucznicy Szwejkowski i Janowski, a także Janowski z rodakiem Korsakowskim w 1818 r. prowadzili wyprawę dla zbadań północy Alaski. Kapitanami żeglugi Rosyjsko-Amerykańskiej Kompanii, która zorganizowała osady na Alasce, byli w tym czasie Dionizy Zaremba i Stefan Wallwoda. Jeden z administratorów tej Kompanii, Filip Baranowski, był pionierem rybołówstwa przemysłowego u wybrzeży amerykańskich. Od jego nazwiska pochodzi nazwa niewielkiego portu rybackiego w zatoce Kassin a południowych wybrzeży Alaski.

Również Polacy ze Stanów Zjednoczonych zapisali się w najdawniejszych dziejach Alaski. Tłumaczem misji amerykańskiej, która prowadziła pertraktacje o nabycie Alaski, był wyższy urzędnik waszyngtońskiego departamentu handlu Henryk Kałusowski. Ponoć jego to zasługą było dojeżdżenie do skutku tej niezwyklej transakcji, w wyniku której Amerykanie nabyl od Rosjan olbrzymi kraj o powierzchni ponad półtora miliona kilometrów kwadratowych za śmieśnię niską kwotę 7.200.000 dolarów. Po przejęciu Alaski na czele amerykańskiego zarządu tego terytorium stał przez pewien czas Włodzimierz Krzyżanowski, jeden z bohaterów wojny domowej w Stanach Zjednoczonych, przy którym doradca geograficzno-ekonomicznym był Kałusowski. W bieżącym stuleciu badali Alaskę polscy geolodzy Karol Bohdanowicz, Józef Morawiec i Alfred Jahn oraz geografowie Eugeniusz Romer i Stefan Jarosz.

AUTO LONDRINA
DE
GETULIO THADEU OSTROWSKI
MECANICA DE AUTOMOVEIS
LATORIA — PINTURA — ELETRICIDADE
PLANTAO AOS DOMINGOS E FERIADOS
CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANA

ZSRR:

Syberyjskie zasługi polskiego inżyniera górnictwa

W tym roku przypada 40-lecie śmierci znakomitego polskiego inżyniera górnictwa Henryka Czezołta (1875 - 1928), który odegrał poważną rolę w kopalnictwie rosyjskim. Urodzony w Petersburgu (dziśszym Leningradzie), syn wybitnego lekarza, po ukończeniu Instytutu Górniczego w stolicy Rosji przeniósł się do kraju i rozpoczął pracę zawodową w kopalni "Saturn" w Sosnowcu. Wyróżnia się fachowymi uzdolnieniami jak też aktywnością społeczną jako sympatyk PPS, jest ponadto współzałożycielem "Przeglądu Górniczo-Hutniczego".

W 1910 r. uczelnia, której był wychowankiem, Instytut Górniczy w Petersburgu powołuje go na stanowisko profesora i oddał rozpocząć swoją okres niezwykle owocnej pracy Czezołta dla kopalnictwa rosyjskiego. Zostaje głównym konsultantem najwię-

szych rosyjskich firm górniczych i z ich ramienia prowadzi poszukiwania cennych kopalni na Syberii, odkrywa bogate tereny złotodajne w pobliżu Daubaj na przedgórzu Altaju, przeprowadza rozległe badania w gorach Altaju, opracowuje mapy geologiczne. W 1912 r. wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych, bada kopalnictwo w Pensylwanii, Kalifornii i na Alasce.

Tuż przed wybuchem I wojny światowej wkracza do Rosji i zakłada w Petersburgu, przekształcona na przedsiębiorstwo państwowe. Henryk Czezołt po powrocie do Polski był do chwili przedwczesnej śmierci profesorem krakowskiej Akademii Górniczej.

KANADA:

Festiwal filmów polskich w Ottawie

12 bm. w Ottawie rozpoczął się 6-tygodniowy festiwal filmów polskich zorganizowany przez ambasadę PRL przy współpracy z "Canadian Film Institute" i "National Film Theatre". Wysławiane były

filmy "Bariera", "Barwy walki", "Lekarstwo na miłość", "Pociąg", "Wrzesień - 1939", "Homo Varsoviensis" oraz "Walkower". Ponadto 4 filmy krótkometrażowe.

WIELKA Brytania:

Miss - Biblioteka Polska

Sprawa pomocy Bibliotece Polskiej w Londynie jest nadal aktualna i pilna. Pamiętając o tym, koło SPK w Sheffield postanowilo zorganizować wybory "Miss Biblioteka Polska" obejmujące wszystkie ośrodki polskie w Wielkiej Brytanii. Dochód z tych imprez ma być przekazany Komitetowi Bibliotecznemu w Londynie. Pierwszy bal, połączony z

wyborami, odbędzie się w Sheffield. Wybiera się 3 kandydatki. Królowa balu weźmie następnie udział w finale wyborów "Miss Biblioteka".

Warunki kandydatek: urodzić się w Polsce, posiadać znajomość języka polskiego, podstawowe wiadomości o polskiej literaturze, 18 lat skończonych.

66

JĘDRZEJ GIERTYCH

zbiory. Ogródki te były na ogół zielone i spacerując między nimi po ścieżkach albo siadając wśród nich na przyniesionym z baraku stołku, miało się uczucie, że jest się wśród pol.

Wprowadzono nas do obozu po zwykłych formalnościach przedwstępnych rewizji osobistej itp. i umieszczono w baraku, przylegającym do obozu serbskiego. Wiadomość o naszym przybyciu — wraz z listą nazwisk — rozeszła się po obozie lotem błyskawicy. W kilka minut po naszym przybyciu zbliżyła się do mnie cała grupa moich przedwojennych przyjaciół, działaczy Stronnictwa Narodowego, witając mnie ze wzruszającą radością i serdecznością. Od razu znalazłem się w gronie bliskich mi ludzi, o których losach nie dotąd nie wiedziałem, a z którymi mogłem teraz wymienić nie kończący się łańcuch pytań: żyjesz? gdzie byłeś? jak dostałeś się do niewoli? co z twoją rodziną? co z naszymi wspólnymi przyjaciółmi X., Y. czy Z.?

Już blisko dwa lata miały, odkąd zaczęła się niewola polskich jeńców. Spędziłem te lata w obozach specjalnych i w aresztach, a o normalne obozy jenieckie tylko się otałem, najpierw przez miesięczny pobyt w październiku 1939 roku w Nienburgu, a potem przez zobaczenie dwóch jeszcze innych obozów, które oglądałem tylko przez okno z celi aresztu. A tymczasem te obozy żyły przez te lata zbiorowym, jednostajnym życiem wielkiej masy ludzkiej i krystalizowały się jako swoiste społeczności o skomplikowanej strukturze i bujnym życiu wewnętrznym: umysłowym, towarzyskim, religijnym, nawet politycznym. Teraz zapomniałem się z tym życiem jako z zupełnie mi nieznanym zjawiskiem. I rzecz dziwna, miałem uczucie oddychania wolnością, znalezienia się w widokregru życia, jeśli nie szerokiego, to w każdym razie nieskończenie szerszego niż to, które znałem dotąd.

Nie będę się tu zajmował swoistą socjologią obozu jenieckiego, choć jako zjawisko społeczne obóz taki jest formacją z pewnością godną specjalnego studium. Było to rozwinięte społeczeństwo, nienaturalne pod dwoma względami: że nie było w nim kobiet, a więc życia rodzinnego, oraz że nie było pracy zarobkowej (choć było wiele pracy nie zarobkowej), ale poza tym podobne do wszelkich innych społeczeństw. Jakże ciekawym zjawiskiem jest na przykład hierarchia społeczna w takim obozie! Ma ona swoją stronę formalną, ale ma i stronę faktyczną, która się z formalną nie pokrywa. Na przykład podporucznik niemiecki jest w obozie przełożonym jeńca pułkownika czy generała. To przełożenie jest bardzo rzeczywiste, ma cały szereg skutków całkiem namacalnych. Pułkownik jeniec jest wobec tego podporucznika Niemca bezsilny, jest w jego mocy. A jednak to jest pułkownik, a tamto tylko podporucznik — i obaj mają tego pełną świadomość i dają temu wyraz zarówno swiadomy jak podświadomy w swoim zachowaniu i postawie. Stosunek między greckim filozofem-niewolnikiem w starożytnym Rzymie a jego panem, młodziekiem, musiał wyglądać podobnie. A świat niewolników greckich nad Tybrem musiał przypominać dzisiejszy obóz jeni-

EUROPA W NIEWOLI

67

ców: to wszystko byli niewolnicy, ale w swoim kółku dzielili się na różne stoje i kola, mieli swoich przywódców, swoich mędrców otoczonych szacunkiem, swoje powagi i znakomitości.

Ale na tym nie koniec. W obrębie obozu formalna hierarchia to była hierarchia stopni. Podporucznik salutował kapitanowi, major pułkownikowi. Było to wojsko. Ale to było wojsko w stanie zawieszania, a więc wydołała się w nim na wierzch hierarchia odmiennego typu, która się z tamtą krzyżowała. Inteligentny podporucznik, oficer rezerwy, miał faktyczne stanowisko w obozie nie mniejsze od pułkownika. Był on na swój sposób przywódcą i był w tej roli uznany. W czasie działań wojennych był tylko podporucznikiem, dystans między nim a pułkownikiem był ogromny. Ale tutaj należało on do społecznej "górnej warstwy".

Rzuciliśmy się w wir życia tego społeczeństwa z całym zapalem człowieka znudzonego monotonią pobytu w środowiskach, gdzie szerszego życia społecznego prawie że nie było.

Między innymi, urzędzaliśmy moc odczytów.

Niektóre z tych odczytów mogłem urządzić publicznie, w wielkiej sali, w świetlicy, mieszczącej coś z 500 osób i zapemionej po brzegi, zapowiedziawszy je w pierwej afiszami, rozklejonymi w obozie. Pamiętam, że odczytów takich wygłosiłem trzy i że jednym z nich był odczyt o wpływie masonerii na dzieje nowożytny Polski. Rzecz ciekawa, to nie było nieuczestne. Tytuł odczytu, zgłoszony przez komisję odczytową obozową władzom niemieckim, nie spotkał się ze sprzeciwem, oraz nie zadano ode mnie bliższych szczegółów o tym, co będę mówił. Inne odczyty wygłaszałem w warunkach konspiracyjnych w salach sypialnych, w coraz to innym miejscu, dla gron, złożonych z 30 - 40 ludzi. Między innymi, były to odczyty o historii Polski lat 1914 - 1939, o polityce Dmowskiego oraz o błędach i winach polityki Piłsudskiego i Becka. Na odczyty te przychodzili także piłsudscy i pamiętam, wygłaszały się namiętne dyskusje. Ale rzecz prosta, były to "spory w rodzinie". Do Niemców echa tych dyskusji nie dochodziły.

Były w obozie liczne, stale zbierające się kółka, interesujące się polityką: piłsudscy, narodowcy, sikorzycy, ludowcy. Obracalem się nie tylko wśród narodowców, zaprzyjaźniłem się także i z całą grupą "sikorzycyków", wśród których przeważali pułkownicy i majorowie.

Pamiętam rozmowę, jaką miałem w Sandbostel z pewnym bardzo inteligentnym kapitanem marynarki wojennej.

Jeśli Rosja Sowiecka się nie zawała, lecz będzie uczestniczyć w zbieraniu owoców zwycięstwa, naród nasz będzie miał przed sobą tylko jedną drogę ratunku: na jedno pokolenie oprzeć się o Rosję i pogodzić się z komunizmem. Przetrawmy.

Smutny to był i pesymistyczny pogląd, ale musiałem mu przyznać, że właściwie ma rację. Dzisiaj racja ta znajduje potwierdzenie w życiu. Także i w tym, że jakoś trwamy.

Lekarze:

Dr LUDWIK RYDYGIER
Mówi po polsku, 4 lata praktyki w szpitalach USA...

DR. AUGUSTO KISZKA
CLINICA MEDICO CIRURGICA
Medico do Hospital Bom Jesus...

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Paranaense
Bols Professor Unive. Paranaense...

Szpitala:

CASA DE SAUDE DR. MOYSES PACIORNIK
PORODY — OPERACJE
Rak: rozpoznawanie i leczenie...

CASA DE SAUDE DR. COMINESE DA ROCHA
KLINIKA OGOLNA
Dowody, operacje — Choroby niewiast — "Rak X" — okultrozozna medyczna...

Adwokaci:

DR. LUCJAN KASPRZAK
Praca Odro, 45, 1.º and. 195.
Zalaznia wszelkie sprawy sadowosci...

DR. BOLESLAW SLEWINSKI
Zalaznia sprawy cywilne, handlowe, karnoscne, robotnicze i naturalizacje...

DR. EDWARD ZELAK
Zalaznia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje...

Dr Stanislaw Budyra
Czlonke Zwiastku Adwokatow w Brazilii
Zalaznia wszelkie sprawy sadowe...

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, Inven. Tazne itd.
Praca 8 de Janeiro, 1274 — Tel.: 173...

Edif. IV — c/503.
Telefones: 33-9405 — SAO PAULO

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas civis e comerciais, Inventarios da Capital e do Interior...

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Commercial, contratos, distritos, declaracoes...

Dentyści:

DR. STANISLAW PUCHALA
CIRURGIAO - DENTISTA
SAO PAULO
Rua Guianazera, 257 — 1.º andar...

DR. WINCENTY FLENIK
Godziny przyjecy: od 8 do 11 i od 2 do 6... Rua Voluntarios da Patria, 620 - Curitiba.
Dra. Laryssa Brylinskyi
Dentista — Senhoras e Crianca...

DR. RENATO CESAR DA ROCHA — MEDICO
Clinica Geral — Partos — Operacoes
Molestias de Senhoras
Horario: das 14 as 18 horas
C. — Edificio Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11.º andar...

KACIK RODZINNY:

Sekret spokojnego zycia

Tajemnica dobrego samopoczucia polega na umiejetnosci odpreznenia sie i uciekania mysly — przynajmniej na kilka godzin — od spraw, które sa przykre i powoduja napiecie...

Jak więc dbać o swój system nerwowy?
— Waleczyć z monotonią, nudą i dniami podobnymi do siebie, jak 365 jednakowych kropli wody...

— Nauczyć się takiej metody odpreznenia, która w konkretnych warunkach jest najsukuteczniejsza. Dla jednej bedzie to majsterkowanie, czy robienie na drutach...

— Sen jest zreszta dla systemu nerwowego ogromnym zrodlem sil. Wszystko, co przeszkadza w spokojnym zasnieciu — wieczorna kawa, przesadywanie do poznej nocy...

— Atmosfera wieczoru powinna być spokojna, pogodna, praca — jeśli zaplanowala sie ja na godziny popoludniowe — zakonczona, aby mozna bylo pojsc spaz bez "balastu" na glowie...

— Trzeba umieć odróżniac sprawy ważne od mniej ważnych lub wręcz białych. Nadmierne przeimowanie się drobiazgami zbyt szybko wyczerpuje nasz limit równowagi...

Rady dla Gospodyń

BULECZKI KARTOFLANE

1 kwadrat drozdyz
pól filiżanki letniej wody
dwie filiżanki miazki masla
pół filiżanki cukru
1 filiżanka ubitych kartofli
1 filiżanka wrzucanego mleka
2 jajka
6 filiżanek maki.

Rozpuszcz drozdzę w letniej wodzie. Osobno zagotowac mleko i dodac do miazki masla, cukier, soli i ubite ugotowane kartofle...

Po wyrobieniu wlozyc ciasto do duzej drewnianej miski, posmarowac z wierzchu roztopionym maslem i wstawic do lodowki.

Gdy ciasto ostygnie, wyjac ciasto z lodowki, pociac na male kawalki i rozwalkowac zwinac i wstawic do wysmarowanych maslem form...

GULASZ WEGIERSKI

Kawał poledwicy
krzyżówki wyzylowac, walkiem i pokrajac na grube zraziki. Usmazyc paszkow sloninki na palenku wkrajajc jedna lub wiecej bul, podgrzac je i wlozyc to mieso. Przespazcz czynnym pieprzem, sola i tym samym kminkiem...

Uśmiechnij się...

ZIEC W OPALACH

Młody, przystojny czlowiek, wiecez zadyszany, wpada na komisarzat i wrzeszczy:

— Panie wladzo, prosze wpakowac mnie do celi! Strzelalem do mojej tesciowej!

Zabil ja pan? — pyta policjant, zahipokojony.
— Nie. Dlatego wlasnie prosze, aby mnie zamknieto.

meżowie pełnią funkcje garzy.

KTO PIERWSZY?

Maly Zdzislo pyta tatuz:
— Czy to prawda, ze wiek pochodzi od malpy?

— Tak niektorzy twierdza.
— A wiec kto byl pierwszym czlowiekiem, ktory uwazyl, ze juz nie jest mpa?

SPOSOB

W fotelu siedzi maz zotopiony w czytaniu gazety. Zona podaje mu kawe. Maz pije pierwszy lyk, po czym z wyrzutem mowi do zony:

— Przeciez wiesz od lat, ze nie uzywam cukru do kawy!
— Wiem. Po prostu chcialam usmyszyc twój głos.

ZNAK

Do warsztatu samochodowego zajezda mloda kobieta i zwraca sie do meznika:

— Proszę pana, jak to przekrocze szybkość 80 km na godzinę, to od razu zaczyna stukac w silnik?

Mechanik dlugo spraszalik, w koncu mowi do soscielki samochodou:

— W silniku nie absolutnie znalazlem.
— To co to jest?
— Chyba Aniol Stróbnia ostrzega.

DOŚWIADCZENIE

Ojciec do zeniaczego sie syna:
— Mój drogi, zycie to podroz, w której przewaznie

ADUBOS E INSETICIDAS
(atocado e vareio)
AO FAZER SEUS PEDIDOS...
Lembre-se!
Poutin
DISTRIBUIDORA DOS PRODUTOS FITOSANITARIOS "BAYER"
AV. CAPANEMA, 155 - FONE 4-1296 - CURITIBA

Przykra stroną zycia w Sandbostel bylo to, ze nie bylo tu mszy, ani spowiedzi, ani komunii swiętej. Nie zazналиśmy tego i ostatnio na Spitzbergu, ale w Colditz bylo przeciez kilku księzy. Byly to czasy, gdy — poza Colditz — wszystkie polskie obozy pozbawione byly opieki duszpasterskiej, a polscy kapelanowie wojskowi od dawna siedzieli w Dachau.

To nie znaczy zreszta, ze nie bylo zbiorowej modlitwy. Istnial w obozie komitet kościelny, zlozony ze swieckich dzialaczy katolickich, który w niedziele, zarowno jak w dni powszednie, urzadzal nabozenstwa, zlozone ze spiewow, choralnego odmawiania litanii i różańca, odczytywania Ewangelii na dana niedziele itd. Byly takze w obozie kółca studiowania wiedzy religijnej oraz urzadzane byly dosc czeste odczyty na tematy religijne. Zycie religijne w obozie bylo intensywne, przewazal ton głębokiej, szczerzej i swiadomej wiary, a grupa przywódcow i organizatorow zycia katolickiego byla inteligentna i zarliwa, i dokonala wielkiej roboty uświadamiacej i poglabiajacej. Byly jednak w obozie tez i kilki antyreligijne i platalo sie po zakamarkach troche antykatolickich uprzedzen.

Pamiętam, jak kilku oficerow zawodowych, do których izby przyszedlem w odwiedziny, lamalo ręce nad rzekomyim niskim poziomem intelektualnym dzialaczy katolickich w obozie.

— Cóż za parafianszczyzna! Co oni tu urzadzaja za maomniasteczkowe odczyty! Niech pan sobie wyobrazi: oni tu kiedyś urzadzili odczyt "O swiętym calunie z Turynu".

Oczywiście, co to jest swięty calun z Turynu, nie mieli najmniejszego pojecia. Ale widać z tego przykladu, jak ostroznym trzeba być, gdy sie chce trafic do ludzi uprzedzonych i jak latwo jest nie być zrozumianym. Organizatorzy odczytu niewiaptliwie zrobil bład, dajac temu odczytowi tytuł, dla ludzi, moze ci sami ludzie bylby na odczyt przyszli. Na przyklad: "Smierc Chrystusa Pana w swietle nowoczesnych badan medycyny sadowej".

Zetknalem sie w tym obozie z mnóstwem ludzi, z mnóstwem spraw, przejsc, przeżyć, osobistych dramatów. Dwa opowiadania, które slyszalem z własnych ust uczestnikow opowiadanego wydarzenia, a które szczególnie mocno wyryly mi sie w pamieci, tu przytocze.

Kapitan K. byl zawodowym oficerem, wybitnym specjalista mechanikiem. Pracowal w Warszawie w wojskowej wytworni jakiegoś dzialu uzbrojenia. Niemcy postanowili uruchomic te wytwornie i odszukawszy jego miejsce pobytu w obozie, sprowadzili go z Sandbostel do Warszawy. Nie wiadzial gdzie i po co jedzie, po prostu wsadzono go w towarzystwie podoficera do pociagu i wyslano. Przywieziono go w Warszawie do warsztatow i zaproponowano zwolnienie z niewoli i objęcie za odpowiednim wynagrodzeniem przedwojennej funkcji. Rzecz prosta, odmowil, i wobec tego bez dalszych ceregieli skierowano go z powrotem do Sandbostel. Ale, jako ze byl w Warszawie, a do odejścia pociagu bylo sporo czasu,

Nadbiegl niemiecki oficer usilujac wziac zolnierza niemieckiego obrone. Kuba wsiadl na niego, krzyczac nań tak samo glosno i grom. Przeplatala slowa polskie i niemieckie i powiedzial Niemcowi, ze zolnierz nie umie sie zachowywac po wojskowemu. Niech on go ma. Oficer niemiecki byl po prostu przestraszony. Potulnie kazal zrozum, by jencow nie dotykali rekoma i powiedzial, ze sprawa bedzie latwiona w obozie. Wkroczyliśmy więc do obozu, otoczeni wśród ców reputacja grupy hardzej i krnąbrnej. Oczywiście, Kuba wygladal wareszcie.

Obóz byl całym, ogromnym miastem jencow wojennych. Stroj jego biegla prosta ulica, a po obu jej stronach mieściły się poszczegolne obozy, z których kazdy mial dwa, trzy lub wiecej tysięcy mieszkanow. Obóz byl otoczony zasiekami z drutow kolczastych i linia wieszakow cznych z karabinami maszynowymi i reflektorami jako calosc, a od tego poprzegradzany byl liniami takich samych zasiekow wewnetrznych. Kazda z poszczegolnych czesci obozu przylegala z jednej strony do muru zewnetrznego, z drugiej strony do wewnetrznej ulicy obozowej, a po bokach do obozow sasiednich. Miedzy sasiednimi obozami nie zetekniacia bezposredniego: zasiek z drutu kolczastego byl podwójny miedzy obu liniami zasiekow byla pusta przestrzen, a do zasieku nie mo no sie bylo zblizac na odleglosc kilku krokow i zakazana przestrzaznazona byla niskim plotkiem z drutu, biegnącym rownolegle do muru. Mimo to, odleglosc nie byla tak wielka, by nie bylo widać co w drugim obozie dzieje i by nie mozna bylo porozumiec sie z sasiedzami, li nie w formie zwykłej rozmowy, to w formie zwykłego wołania.

Polski obóz oficerski mieścił się w samej głębi obozowiska, gdzie wiecej przekroczyli główną bramę tego ostatniego, maszerowaliśmy w czasie duzszy szeroką ulicą obozowa, majac po obu swoich stronach ("jamboree") obozow francuskich, jugoslawianskich, polskich zolnierzy (szabrowych) i innych — obrzymie rojowisko ludzi w coraz to miedmundurach.

"Polski Oflag" przylegal z jednej strony do obozu zolnierzy niemieckich, a z drugiej strony do wolnej przestrzeni pół, poza którą las. Teren całej okolicy byl plaski jak stol — byla to rozlegla, piaszczysta rownina, a na rowninie tej miasto barakow. Baraki byly drewniane, niskie, dlugie, kazdy podzielony na szereg izb, przylegajacych od niego korytarza. Wyglad tych barakow byl nieslychanie monotoniczny, jeden byl podobny do drugiego, a wszystkie byly jednakowo brzydkie i odrapane. Ozywialy obóz ogródku: kazdy jenc mo gl, chcial, otrzymac zagon piaszczystej ziemi i na tym zagonie hodowarzyn. Mimo ze ziemia byla bardzo nieurodzajna, niektorzy ozywialy sztuki ogrodniczej osiagali wprost niewiarogodne swoja odzianosc.

HISTÓRIA DA POLÔNIA

J. FICINSKI

Os Potocki, compreendendo a nefasta interferência da Rússia organizaram um bloco de corrente política anti-russa, procurando apoio na França, na Grécia e na Turquia. Apesar da acertada política externa, o bloco de Potocki, forçosamente apoiado na massa a nobreza comum, não tinha muitas possibilidades de cercar os sagrados privilégios da classe, mesmo que isto dependesse a salvação da Pátria. Derrubar "Liberum Veto" equivalia a atentado contra um destes privilégios sacrosantos.

Outra grande família magnata dos Czarotzyski, também sinera e profundamente patriótica, erguera o estandarte da reação contra o indolente marasmo do povo.

Na França, o voltairianismo criou raízes e os filhos de aristocracia polonesa que lá aperfeiçoavam sua cultura, voltavam inocuados com o novo germen da liberdade democrática, com os olhos abertos para ver o desequilíbrio social existente na Polónia e com as mentes preparadas para sentir e compreender a injustiça que oprimia o povo. Muito concorreram também para isto os formidáveis vultos de pensadores como Du Pont e Bertrand, trazidos como preceptores pelas famílias Czarotzyski e Mniszek. Entre a juventude nobre da Polónia riava a reação intelectual cuja evolução culminaria, em 1791, com a promulgação da magnífica Constituição de 3 de Maio, que fazia desaparecer as injustiças de classes sociais, reconhecendo a igualdade dos cidadãos perante a lei.

Entretanto, as idéias reformatórias daquela juventude encontravam insuperável oposição formada pela retrogradação dos antigos costumes profundamente arraigados, principalmente o excessivo sentimento religioso, agora ainda mais desenvolvido com o apoio do Rei August III e da Rainha Josefina, supinamente teata.

Tornava-se de máxima urgência a modificação da estrutura básica da organização nacional. Menos força à Classe Nobre, mais poder à Coroa, postulados pelos quais já lutaram os Reis Zygmunt August, Wladyslaw IV e o próprio Leszczyński, sem contudo obter resultados satisfatórios, sempre tropeçando na "sagrada liberdade de ouro" da Nobreza.

Tanto mais difícil vinha a ser a introdução do movimento reformista num País no qual o Rei vivia no estrangeiro, o Ministro do Rei cometia absurdas demandas, a oposição, sobornada por potências estrangeiras, dissolvia as Assembleias Legislativas, os Camponeses labutavam conformados com a opressão dos Proprietários de Terras os quais enriqueciam serenamente, alheios aos magnos problemas concernentes à salvação da Pátria.

Por imposição dos poderosos vizinhos, a Polónia, desmilitarizada, declarou a sua "neutralidade", observando, impotente, como a Prússia e a Áustria lutavam pela posse da Silésia, velha Província polonesa, ou como a Rússia combatia com a Turquia pelas Províncias da Ucrânia. Nem tinha forças para reagir quando os exércitos destes vizinhos atravessavam impunemente os territórios nacionais.

O importante programa reformatório lançado pelos Magnatas Czarotzyski encontrou oposição feroz por parte da Nobreza Comum, sempre ciosa dos seus privilégios e também de outros Magnatas que lhes eram adversos, como Radziwill.

Os Czarotzyski pertenciam a velha Aristocracia da Polónia, porém somente alcançaram o cume da grandeza com a proteção do Rei August II, o qual cobriu-os de favores que permitiram que chegassem ao alto nível de poderosos Magnatas, com tão ampla influência dentro e fora do País que ficaram sendo denominados simplesmente como "a Família". Também muito concorreram para sua ascensão as ótimas coligações matrimoniais que soldaram num bloco sé diversas grandes famílias.

Também por meio de casamento ligara-se à "Família" um brilhante aventureiro, Stanislaw Poniatowski, amigo e fiel partidário do Rei Carlos XII da Suécia, inteligente e dotado com excelente talento para intrigas e tramóias políticas. Foi ele o idealizador da organização do Bloco das Reformas Nacionais, colocando depois na chefia o velho Príncipe Michal Czarotzyski, Nestor da "Família". Essa "Família", lutando pelo bem da Pátria contra a intolerância da Nobreza Comum e contra a oposição de seus pares, tentando forçar a qualquer preço, a introdução das Reformas que entendia como salvadoras para a Nação, cometeu um erro historicamente imperdoável. Pediu, como auxílio, a interferência da Rússia.

Em oposição à "Família", os Magnatas Jozef Potocki e "Hetman" Branicki fundaram o Partido Nacional ou "Patriótico", com programa político baseado nas tradições e principalmente na libertação da Polónia da "proteção" da Rússia.

A "Família" conseguiu apoderar-se dos mais elevados cargos no Governo e certa do forte apoio da Rússia, iniciou uma declarada campanha para apoderar-se do Trono e fundar uma Monarquia Absoluta na Polónia.

O Ministro Brihl reagiu formando o Partido da Córte, unindo-se depois com o Partido "Patriótico" contra a "Família".

Neste interim ocorriam na Rússia fatos relevantes de transcendental importância histórica. Morreram o Czar Pedro, o Grande substituindo-o no Trono seu filho imbecil, Pedro III, marido da princesinha alemã Catarina. O belo e jovem Stanislaw August Poniatowski então embaixador na Córte russa, ligado pelo romance com a princesinha, depois Catarina Catarina, tomara parte ativa nas intrigas da Córte que culminaram, em 1762, com a Revolução palaciana que derrubara Pedro III e colocara no Trono a Catarina II como Imperatriz das Rússias. Logo após ser coroada, Catarina II declarou seu apoio total à "Família", pondo à sua disposição tropas russas.

Assim fortalecida a "Família" programou um Golpe de Estado para que fossem sancionadas as Reformas Nacionais, mesmo que para isto fosse necessário o emprego da viva força e a destruição do Rei August III.

Contra o Golpe opôs-se o Partido Patriótico de Potocki e também a Prússia que entrara com seu fogo de intrigas. Finalmente, a morte do Rei August III, no dia 5 de Outubro de 1763, pôs fim ao impasse político que se formara.

CAPÍTULO XXXIV

STANISLAW AUGUST PONIATOWSKI (1764-1795)

Para melhor compreensão da série de acontecimentos que acompanharam o trágico esfacelamento da Nação polonesa, torna-se necessária a descrição bastante minuciosa do reinado de Stanislaw August Poniatowski.

A morte de August III coincidiu, na época, com o falecimento do seu filho Fryderyk Krystyn, único candidato natural para a sucessão ao Trono polonês.

A Imperatriz Catarina II, apoiando a "Família" e também seu protegido Stanislaw August Poniatowski, conseguiu firmar um pacto com a Prússia pelo qual esta prontificou-se também de cooperar com sua influência política na Polónia a favor da "Família", prestigiando seus candidatos à Coroa, o Príncipe Adam Czarotzyski, Governador de Podole, e Poniatowski, sobrinho de Michal Czarotzyski.

O Prímaz, simpatizante da política do Bloco da "Família", conseguiu esticar o prazo da Convocação Geral Eleitoral, dando tempo para que se instituissem Confederações na Coroa e na Lituânia em apoio aos candidatos da "Família".

(Continua)

Cantinho Agro-Pecuário

SINTOMAS DE FOME NAS PLANTAS

Observando a planta durante o seu desenvolvimento tem-se às vezes um meio grosseiro, mas simples e pratico, para se determinar quais os elementos que estão faltando no solo e, portanto, o que é necessário fornecer na adubação.

É necessário, porém, deixar bem claro o seguinte: na maioria dos casos há falta de um elemento nutritivo: no solo, as colheitas são baixas e, no entanto, as plantas não exibem sinais de fome. É que o solo é pobre mas não tão pobre para causar o aparecimento dos sintomas de desnutrição. O lavrador não deve, portanto, esperar que o solo se esgote, que os sintomas apareçam, para só então adubar.

Os sintomas, às vezes, não são fáceis de identificar. Em caso de dúvida, o lavrador deve consultar os agrônomos que trabalham na sua região. Vejamos, pois, a chave para os sinais de fome nos vegetais:

- 1) Plantas fracas; folhas de cor verde clara ou verde amarelada uniforme; folhas mais velhas, em baixo, pálidas e murchas;... falta de nitrogênio N.
- 2) Plantas pouco desenvolvidas; maturação tardia dos frutos; grãos chochos; folhas cor verde escura; às vezes aparecem nas plantas tons de fósforo P.
- 3) Manchas brancas, amarelas ou pardo-feruginosas nas folhas, seguidas por queimadura ou secamento das margens; caules finos;... falta de potássio K.

4) Deformação nas folhas novas; a ponta deixa de crescer; aparecem manchas amarelas e pardas nas margens das folhas e entre as nervuras; raízes pouco desenvolvidas;... falta de cálcio Ca.

5) Nas folhas velhas, a princípio aparecem áreas de cor vermelho-púrpura entre as veias ou epermanecem verdes (é o caso do "vermelho" do algodoeiro); as margens se curvam;... falta de magnésio Mg.

6) As folhas novas são de cor verde clara, e, como no caso do nitrogênio, às vezes mostram áreas mortas; caules finos com tom avermelhado;... falta de enxofre S.

7) Deformação nas folhas da ponta; secamento da gema terminal em cujo lugar podem aparecer brotos em leque; enegrecimento do interior de hortaliças;... falta de boro B.

Farmacia e Drograria Stellfeld

Matriz: Praça Tiradentes, 830

Filial: Rua Riachuelo, 138 e

FARMASTEL - Travessa Oliveira, 71

Sã to aptek prowadzone przez Profesorów Fakul-tetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zaurania.

Comércio com o Canadá

"Couro, carne, lã, arroz é vinho, interessam sobremaneira ao Canadá, nesta nossa campanha para ampliar o intercâmbio comercial com o Rio Grande do Sul", declarou o cônsul daquele país em São Paulo, ao chegar a Porto Alegre, para uma permanência de cinco dias.

Esporte em Revista

● **Campeonato paulista:** Santos - XV de Novembro 1x0, Comercial - Port. Santista 2x0, América - São Bento 2x2, Corinthians - Juventus 3x0

● **Taça Libertadores da América:** Palmeiras - Portugueses (Venezuela) 3x0. Com esta vitória o Palmeiras classificou-se a semi-finais. Outros semifinalistas são: Estudiantes de La Plata (Argentina) e Penarol do Uruguai.

● **Encontros amistosos:** São Paulo - Atlético de Curitiba 3x3, Vasco - Atlético Mineiro 2x1

● **O quadro do Britania de Curitiba,** depois de vencer todos os seus adversários, conseguiu classificar-se à divisão especial.

● **Nos X Jogos Olímpicos de Inverno** realizados em Grenoble (França) a Noruega tornou-se campeã olímpica, ganhando 6 medalhas de ouro, 6 de prata e 2 de bronze. Em segundo lugar classificou-se a Rússia. Competiram 1.500 atletas de 38 países.

● **O Brasil tornou-se campeão sul-americano de natação** na série feminina e vice-campeão na série masculina, depois da Argentina. A sensação deste campeonato foi o nadador brasileiro José Silvio Fiolo, que bateu recorde mundial dos 100 metros nado de peito, clássico, superando em 3 décimos de segundo, 6 segundos e 4 décimos, superando em 3 décimos de segundo a marca antes pertencente ao atleta soviético Wladimir Kosinck.

● **Corinthians paulista** conseguiu transferir para suas fileiras o ótimo ponteiro direito do aBngü — Paulo Borges, dando em troca jogadores: Prado e Marcos e alguns milhares de cruzeiros novos.

LIVRARIA S. V. D.

ARTIGOS PARA IGREJAS, RELIGIOSOS, ESCOLARES E ESCRITÓRIOS.

Rua Emiliano Pernetta, 433 — Fone: 4-0136

CURITIBA — PARANÁ

EUGÊNIO STALINSKI

TŁUMACZ PRZYSIĘGLY

Zalutwia również sprawy naturalizacji, paszportowe, wizowe itp.

NOWY ADRES:
São Paulo — Rua São Bento, 279, 4º — Tel.: 35-4475

GŁOS CZYTELNIKÓW:

Krytyczne uwagi do "Wspomnień" p. Giertycha

Wladyslaw Diamand

(Ciąg dalszy)

Wszystkie trzy brygady legionowe miały za zadanie uwarunkowane pomaganie państwom centralnym. Miały one na celu unikać powtórki Samosierry lub Gravelotte, ale zarazem je przypominać, nie dla próżnej chwały żołnierskiej, lecz dla propagandy.

Legiony Dąbrowskiego nie były sojusznikami Napoleona, lecz jego wojskiem.

Trzy brygady legionowe jako pierwszy i najważniejszy krok i czyn zamierzają być sojusznikiem zanim jeszcze uznana była niepodległość i zjednoczenie Rzeczypospolitej.

O tym głośno całemu światu nie było sensu, bo wystawiono się na śmiech w świecie. Sztuką było doprowadzić do tego bez gadania. Kto te koncepcje stworzył, czy ona była świadoma od początku, czy powstała w toku walk, niech dociekają historycy. Fakt jest, że w Galicji zarówno Sokół jak i Strzelec istniały przed zawiązaniem się Piłsudskiego, Hallera lub Roj. Po prostu Austria na to pozwalała w nadziei, że jej się to przyda na wypadek wojny z Rosją. Austria miała moc kłopotów z irrydytą włoską, najpierw w Lombardii, a po jej utracie jeszcze w Trentino itd. Wiedziała co to znaczy mieć taką pomoc na wypadek wojny i chciała mieć te organizacje na wypadek wojny z Rosją. Wszyscy polscy patrioci galicyjscy, a po części zdaje się na swoją rzecz i ukraiński szukali w tym nastawieniu austriackim podporcia dla swoich marzeń wołoskościowych.

Kazimierz Sosnowski miał organizację w stanie — powiedzmy — "w drodze rozwoju". Jeszcze nie była ona powiązana przysięgami wobec władzy cesarskiej. Gdyby do niej dopuszczono obywateli zbuntowanych zaboru rosyjskiego, według konwencji międzynarodowych, byłby on karani śmiercią przez Rosjan. Ale oddział taki, jako rewolucyjny, nie z poboru, byłby międzynarodowo uznany jako legalnie walczący. Sosnowski, Haller, Rosja — jako poddani austriacki — nie mogli być symbolem walki przeciw Rosji. Zawiązanie się Piłsudskiego we Lwowie, uciekającego z Petersburga przed wykonaniem na nim wyroku śmierci za wyrażenie niepodległościową walkę, było cudowną okazją równocześnie dla Polaków jak i dla Austrii. Szło tylko o to, czy Piłsudski zechce współpracować z Austrią i co ważniejsze, czy ludność zaboru rosyjskiego, pomimo ryzyko rozstrzelania w wypadku dostanie się w ręce Rosjan, będzie się garnała pod sztandar legionu buntownika przeciwrosyjskiego. A sojusznika Austrii z prawem organizacji na terenie Galicji i gdziekolwiek Austro-Węgry zechcą. Na tworzenie załóżka takiego wojska sojuszniczego, buntowników zaboru rosyjskiego, nie było w Galicji dość ochotników w czasie pokoju. Dla zachęty, musieli istnieć jakieś oddziały tylko polskie, nie austriackie. W tym celu pozwolono, by poddani cesarstwu z Galicji — w ograniczonej ilości na początek — tworzył jakby kadry, trenowali, robili propagandę przed wojną a podczas wojny "popisowo" walczeli nie będąc od razu zmasakrowani, jak się zdarzało z pułkami galicyjskimi, poznańskimi, górnośląskimi lub rosyjskimi, z Polakami z Królestwa, Litwy lub nawet Syberii.

Haller był oficerem zawodowym austriackim, wystąpił z tej służby, jak i brała jego by bardziej bezpośrednio moc w razie wojny służąc Ojczyźnie. Grupa jego pochodziła na ogół z ludzi innych warstw społecznych, aniżeli grupa pierwszych brygad, gdzie socjalist i marzyciele tak zwanej sprawiedliwości społecznej mieszał te ideały z walką o wolność narodową. Tak samo ugrupowanie Rosji różniło się nieco składem społecznym od grupy pierwszych i społecznych istniały naturalnie tarca. Ale plan narodowy był wykonywany. Bo Sosnowiera, otworze Napoleoniowi drogi do Hiszpanii, Polsce wolności nie dało. Przelano krew odważnych, od tła chwały. To id Gravelotte było gorzej. Bismark wydal wojnę Francji i w bitwie pod Gravelotte losy tej wojny się ważyły. Prusacy wcale nie byli pewni zwycięstwa, raczej ball się kleski. Wtedy, za ledwie kilka lat to zlamaniu polskiego powstania we Wielkopolsce, ktoś podsunął pomysły, by orkiestra zagrała Polakom hymn polski i inne melodie narodowe, a wtedy ślepy zapał skłonił pulki poborowych z Wielkopolski do ataku na przyjaźni francuskich. Cesarz Francji powstaniom w Wielkopolsce, ani w Królestwie pomocy nie dostarczył, chociaż na niego liczone. Gdy Polacy uszyśli swoje melodie, runęli na Francuzów i ich roznieśli na bagnatach. Pamiętali, że 22 lat przedtem w Berlinie tłum rozbijał więzienie i uwalniał wodza polskiego, śpiewając "Polen-Lieder" i wiodąc go na ramionach przed kram — zmusił króla Prus, by przed bohaterem polskim sięgnął kapeluszy. Bismark zwyciężył Francję. Wielkopolskę zaczął niemieczy, wywłaszczając i gnębąc.

Polacy wtedy po raz pierwszy emigrowali do Brazylii. Sienkiewicz pisał o Bartku zwycięzcy. Był to pisarz, który legionem pierwszej wojny światowej dostarczał modeli literek bohaterów. Rzeczka Niemiecka była sojusznikiem Austrii i przez to "sojusznikiem" legionistów. Kwęstia honoru i obowiązek świadomości obywatelskiej było nie pozwolić na przelew ani kropli krwi polskiej na nowo "Gravelotte". (C. d. n.)

P. K. O. - WARSZAWA

SWOBODNY WYBÓR
Paczki albo Złotówki
OSZCZĘDNOŚCI ("SKUP")
ZLECENIA DO WYBORU
albo WYBRANE

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najoszczędniej, najtaniej i bez zwłoki obdarzysz krewnych i Przyjaciół w Polsce.

ROSIJA RUMUNIA JUGOSŁAWIA
IKKA — BUDAPEST TUZEX — PRAHA
GENEX — Berlin
V/O VNESHPOSYLTORG — MOSKWA

EMPRESA J. RAJIC Ltda., São Paulo
Praça da Sé, 4º — Tel.: 36-8530 — Caixa Postal 3950

Briga na "família mansa e feliz" dos satélites soviéticos

NICOLAS DOER

Agência S.I.B. — Fevereiro — Após o colapso das guerras subversivas na Venezuela, na Colômbia e sobretudo na Bolívia, onde junto com Ernesto "Che" Guevara morreu também o mito da guerrilha, Moscou, através dos artigos assinados por líderes comunistas latino-americanos e publicados no órgão oficial do PC da URSS, o "Pravda", condenou a estratégia e a tática revolucionária preconizada pela OLAS (Organização Latino-Americana de Solidariedade), a soldo de Fidel Castro. Nestas publicações foi acusado de praticar um "bakuninismo" anárquico, de se entregar ao culto de métodos maossetungistas e de "se transformar num aventureiro extremista que vive na ilusão pequeno-burguesa de que é possível forjar artificialmente e exportar revoluções". Castro ensaiou agora um revide, fustigando e expurgando, no mais puro estilo stalinista, onze partidários da linha soviética do seu partido revolucionário, chamando-os de "micro-jacção".

Castro, preso pela sua megalomania, imaginou que seria um profeta do comunismo de direito próprio a quem caberia a liderança autónoma deste movimento internacional na América Latina. O que ele — ignora, ou pretende, ou finge ignorar: ele é apenas um títere de Moscou, que recebe dos seus anos soviéticos os quatrocentos milhões de dólares anuais, como mesada, sob o disfarce da compra do açúcar cubano por um preço três vezes superior ao do mercado mundial, a fim de executar o papel bem limitado — de "microfunção" — de incomodar, graças à sua posição geográfica, os Estados Unidos no próprio hemisfério Ocidental e atemorizar os governos latino-americanos com o espantinho da revolução comunista. Mas um pequeno títere como ele não está autorizado a interferir na política soviética na América Latina, nem a determinar a atuação dos partidos comunistas latino-americanos, e ainda menos e exportar o seu comunismo para o resto do continente.

Se o pequeno títere cubano insistir em sua megalomania, poderá sofrer também represálias, como o corte de sua mesada, garantia da sua "independência". Mas o importante é que, na opinião de Moscou, fundamentalmente contrária à de Castro, na América Latina não há clima para as revoluções armadas. E, como os exemplos da Venezuela, da Colômbia e ultimamente da Bolívia demonstram, não há condições para tornar vitoriosa uma guerra de guerrilhas.

Por isso, Moscou prefere manter relações diplomáticas normais com os governos latino-americanos e realizar, com eles, acordos comerciais vantajosos, que justificam o envio aos nossos países de numerosas delegações comerciais soviéticas — com a participação maciça de membros da KGB — e, assim, adquirir, a respeito da realidade que cabe a uma grande potência "conservadora". Dessa maneira, também os partidos comunistas latino-americanos e seus membros da linha soviética tornam-se cidadãos respeitáveis, chamados a participar nas mais "amplas frentes" — "populares", como convêm — depositárias dos futuros governos progressistas, que tem por dever combater os Estados Unidos e se alinhar à União Soviética, primeiro, sob o pretexto mais modesto do "não-alinhamento" e, mais tarde, como ناصر fez, sob o título da promoção do socialismo nacionalista ou do nacionalismo socialista.

Além do mais, Moscou realista que é, adapta a sua estratégia de tomada do poder comunista à mentalidade, um tanto aburguesada, dos comunistas latino-americanos, que preferem cultivar a subversão em aliança com a corrupção.

Portanto, Castro pode excomungar os membros da velha guarda comunista e encenar grandes processos teatrais no mais puro estilo stalinista, mas com isso não poderá modificar a atitude atávica dos partidos comunistas latino-americanos, nem a política latino-americana de Moscou, nem poderá alterar ou melhorar a sua própria posição dentro do movimento comunista internacional. A sua função é de ser títere e não líder: um "gaulleter" de Moscou na ilha das Antilhas.

Já que ele, há muito, queimou a ponte através da qual poderia achar o caminho de volta à comunidade das nações americanas, permanecerá a mercê dos favores de Moscou. É um destino pouco glorioso para quem sonhava transformar os Andes na Sierra Maestra da América Latina.

Exigências de Hanoi

O jornal "Washington Post" citando o representante canadense da Comissão Internacional de Controle no Vietnã, Ormondier, que regressou a Ottawa depois de algumas semanas de permanência em Hanoi, afirma que o Vietnã do Norte ainda insiste em que os Estados Unidos ponham um fim aos bombardeios e "a todos os atos de guerra". Ao mesmo tempo, exige que a Frente de Libertação Nacional, o órgão político dos Vietcong, reconhecido como o legítimo representante do povo sul-vietnamita.

Governo dá execução prática ao Estatuto da Terra

RIO — (Agência Nacional) — O IBRA, que iniciou a execução prática do Estatuto da Terra, já implantou até agora os distritos de colonização de Alexandre Gusmão, em Brasília, com 1.500 hectares e 121 contratos de compra e venda, e a colonização de Quatis, Pernambuco, com 800 hectares e 87 títulos de propriedade distribuídos e parcelados. Essa informação foi dada pelo Ministro Ivo Arzuá, o qual lembrou que também na Zona da Mata Pernambucana o Governo recuperou a usina de açúcar Cangará, que produzirá 300 mil sacos por ano, reduzindo, assim, a tensão social ali existente. No Estado do Rio, 308 parcelados já são proprietários, em Papuacá.

Também no Rio Grande do Sul — informou o Ministro na região do Alto Uruguai, uma área de cerca de 1 milhão e 300 mil hectares de terras produtivas foi regularmente distribuída a 64 mil 509 homens do campo e, em São Paulo, a Fazenda Rebejo foi redistribuída e 105 títulos já foram entregues.

No Paraná foi iniciada a regularização da Faixa de Fronteiras e os primeiros 52 títulos da Gleba Andradas, de 890 hectares, foram entregues, além da cessão de terras aos municípios de Leonidas Marques e Catanduvas e regularização de outros Vietcong, reconhecido como o legítimo representante do povo sul-vietnamita.

Fortam desapropriados ao mesmo tempo, em Minas Gerais, cerca de 70 mil hectares em Arinos e Unai e instaladas companhias auxiliares de prestação de serviços e produção de issumos em Brasília, Pernambuco, Rio Grande do Sul e Estado do Rio. No Ceará será instalada nova zona prioritária. No setor de desenvolvimento rural, o Governo Costa e Silva dispendeu, em colonização, 7 milhões de cruzeiros novos, implanta as colônias militares da Amazônia, de acordo com plano integrado entre o Ministério da Agricultura e o Exército, investindo 2 milhões em cooperativismo.

Prepara-se nova campanha anti-religiosa

Agência S.I.B. — Os 23 anos de perseguição comunista não conseguiram destruir a vitalidade da Igreja Católica nos países atrás da cortina de ferro. Por toda a parte do império-satélite da URSS, os católicos permanecem fiéis às práticas da sua Igreja. Cresce constantemente nestes países o número dos batismos, dos casamentos e dos enterros religiosos. Na Hungria, por exemplo, 50% dos casamentos foram celebrados nas igrejas, mais de 90% dos enterros foram feitos segundo o rito religioso e apenas 7% das crianças não foram batizadas.

Diante desta vitalidade da Igreja, absolutamente não prevista pelos dogmas marxistas, que não a conseguem conciliar com as leis do determinismo histórico materialista, os partidos comunistas destes países dominados pela URSS, pretendem coordenar a sua nova campanha anti-religiosa. Já reanunciaram à sua disposição, antes com grande alarde anunciada, de entabular negociações com o Vaticano. Conforme consta da circular secreta que a Comissão Central do PC húngaro dirigiu a seus membros, no futuro o controle pátrio e os conventos serão submetidos a um estenderá sobre os leigos que continuam a praticar sua religião.

Novos choques entre a Igreja Católica e os partidos comunistas nos países do bloco oriental estão previstos.

Palácio do Governo Paulista

O palácio dos Bandeirantes (na foto) é a terceira sede do Governo de São Paulo, desde o dia 23 de abril de 1965. O Palácio tem 32 mil metros quadrados de área construída. Os trabalhos para a conclusão das obras complementares levarão dois meses. Foi contratada uma equipe de artistas plásticos para a execução técnica de 14 retábulos de terracota na fachada do edifício. Os painéis versarão sobre a fundação e história de São Paulo, e serão aplicados tendo por base episódios relacionados com Anchieta, Bandeirantes, Grito da Independência, Imigração, Advento do Café, Revolução de 32 e Industrialização de São Paulo.

Auxílio ao Vientã

O Departamento da Defesa dos Estados Unidos decidiu mobilizar 48 mil reservistas no próximo mês de abril, incluindo 4 mil fuzileiros navais.

As novas medidas foram exigidas pela situação militar no Vietnã, que o próprio presidente Lyndon Johnson qualificou de "muito séria".

Drogas para a leucemia

O cientista norte-americano — dr. Donald Pinker revelou que produziu alguns resultados uma composição de 5 drogas tóxicas, com a qual ele tratou 31 crianças atacadas de leucemia.

Hué caiu

Após 24 dias de luta sem quartel, caiu nas mãos dos aliados a importante cidadela de Hué, o Palácio dos Imperadores. Os remanescentes do Vietkong foram eliminados depois de sangrentos choques corpo a corpo. O Palácio Imperial de Hué sofreu danos consideráveis, em consequência do bombardeio aéreo.

Rir é o melhor remédio...

DEFESA

Após a briga em que se engalfinharam, marido e mulher são levados à presença do delegado.

— Afinal, como é que o senhor bateu na sua mulher?
— Foi por acaso, seu doutor.
— Por acaso?
— Sim... geralmente é ela quem me bate.

MALUCOLANDIA

No hospício, dois loucos admiram um relógio que acaba de ser colocado no corredor. Um pergunta ao outro:
— Por que trouxeram êsse relógio para cá?
— Certamente porque não regula bem.

ALUNO EXPERTO

O professor explica ao Quinzinho a significação da palavra "Ladrão".
— Suponhamos que eu introduza a mão no seu bolso e retire uma nota de cinquenta cruzeiros velhos. Como você me chamaria?
— Mágico, professor...

CURSOS DE FORMAÇÃO ANTICOMUNISTA DA TFP

RIO — (ABIM) — Realizou-se nesta Capital, no Rio de Janeiro, na sede central da Seção da Guanabara da Sociedade Brasileira de Defesa da Tradição, Família e Propriedade (TFP), a rua Cosme Velho, 815, a sessão de encerramento do "I Semana Regional de Formação Anticomunista", que contou com a participação e numerosos representantes de capixabas e fluminenses.

EM TODO O PAÍS

Como é muito considerável o número de jovens que procuram militar nas seções e núcleos que a Sociedade Brasileira de Defesa da Tradição, Família e Propriedade organiza em quase todos os Estados do Brasil, esta entidade decidiu organizar semanas de estudo para a formação dessa categoria. O primeiro curso de formação anticomunista dessa natureza em São Paulo de 16 a 23 de janeiro p.p., atendendo a um pedido de suas congêneres na Argentina, Chile e Paraguai. Compareceram à "Semana de Formação Especializada para a Ação Anticomunista" grande número de jovens exterior, bem como representantes de São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Minas Gerais, Paraná, Espírito Santo, Santa Catarina, além de diversas cidades do interior paulista.

A vista do brilhante êxito desta semana de estudo anticomunista, a TFP está promovendo semanas de estudo em todo o País, através de suas Seções nos diversos Estados. Neste mês, além da Seção da Guanabara, levaram a efeito a "Semana" as Seções de Minas Gerais e Santa Catarina. O curso de formação anticomunista consta de conferências por dia, uma pela manhã e outra à tarde, durante uma semana, sendo as tardes preenchidas por estudos, visitas, sessões musicais e filmes.

SESSÃO SOLENE

A sessão solene de encerramento da "I Semana Regional de Formação Anticomunista", promovida pela Seção da Guanabara, foi presidida pelo Prof. Paulo Corrêa de Faria, membro do Conselho Nacional da Sociedade Brasileira de Defesa da Tradição, Família e Propriedade.

Os semanistas presentes e todos os sócios e militantes da Guanabara, em coro falado, afirmaram propósitos de atuarem na vitória da Tradição, Família e Propriedade, contra a ação do comunismo e das forças socialistas e esquerdistas, como o socialismo stalinista e o esquerdismo democrata-cristão.

CONFERENCISTAS

Proferiram as conferências da "I Semana Regional de Formação Anticomunista", os Srs. Prof. Paulo Britto Filho, Luiz Moreira Duncan, Murillo Maranhão, Paulo Eugênio Niemeyer, Otto de Alencar Sá Pereira, Ribeiro Dantas, Cap. Jarbas de Macedo Haag e Prof. Fedeli.

Ligação ferroviária de Brasília com os grandes centros do país

RIO (Agência Nacional) — Sairá no próximo mês de março de Araquari, com destino a Brasília, o primeiro trem de passageiros, composto de carros especiais de Viacção Centro-Oeste. Com isto a nova Capital do Brasil ficará definitivamente ligada aos grandes centros do país por via ferroviária.

A viagem inaugural da primeira composição para Brasília será chefiada pelo Ministro Mário

"Traduzir a fé"

Agência S.I.B. — Os 200 bispos católicos dos Estados Unidos, em sua reunião de 11 de janeiro, aprovaram um documento de 25.000 palavras, em que se exige dos bispos que tomem a sério e realizem as decisões do Concílio Vaticano II. "Nos dias agitados de hoje — dizem os bispos norte-americanos — a Igreja Católica deve enfrentar a tarefa de apresentar a fé de tal maneira moderna a compreenda".

Os bispos norte-americanos não querem que as doutrinas e as intenções da reforma da Igreja, em sua voz contra as críticas meramente destrutivas do celibato, salientem o papel dos leigos na Igreja. Sobre tudo aqueles círculos "progressistas" que se ignoram o caráter essencialmente sacramental da fé, atribuindo-lhe um papel meramente humanitário.

Histórias verdadeiras

Mas a alegria do quarteto de Louis Armstrong terminou abruptamente quando o travesso garoto desagradou à lei. A música estava tocando no momento em que o menino disparou uma pistola no meio da rua. E por esse erro, Louis foi mandado para a Colored Way's Home, um reformatório juvenil para meninos de cor, pelo prazo de um ano e meio.

O chefe da banda do reformatório interessou-se por ele e o exercitou em vários instrumentos. Em pouco tempo Louis estava tocando trompete na pequena banda de instrumentos de sopro, onde não tardou a tornar-se o próprio chefe. O grupo foi contratado para tocar nas festas sociais da cidade. Louis Armstrong viu-se desse modo, lançado numa carreira dentro da qual grangearia no futuro fama mundial.

Um dos seus colegas, depois de terminar a matrícula, foi de entrega de material durante a viagem durante a qual trompete à toa quando ouvia a música. Um dia, quando estava ouvindo a música de Nova Orleans, também gostava de trompete, como se fosse ajudado em sua